



# კანონთა და განკარგულებათა კრებული

ამიერკავკასიის სოციალისტური ფედერაციული საბჭოთა რესპუბლიკის  
მუშათა და ვლესთა მთავრობისა.

1930 წლის აგვისტოს 1.	№ 14 განყოფილება პირველი	ა/კსფსრ სახალ. კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართვე- ლობის მიერ გამოცემული.
--------------------------	-----------------------------	---

## შ ი ნ ა ა რ ს ი:

**დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა  
და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.**

მუხ. 155. მოსავლიანობის გადიდებისა და მეცხოველეობის გაუმჯობესებისათვის საჭირო უმარ-  
ტივეს აგროკულტურულ ღონისძიებათა სავალდებულო წესით ჩატარების შესახებ.

**დადგენილებანი ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი  
კომიტეტისა.**

- „ 156. ა/კსფსრ ადგილობრივი საბჭოების ქონებრივი უფლებების დებულების დამატების  
შესახებ.
- „ 157. „ქალაქის სოფელთან დაკავშირების საზოგადოებისათვის შეღავათების მინიჭების თა-  
ბაზე“ გამოცემული დადგენილების მე-4 მუხლის გაუქმების შესახებ.

**დადგენილებანი ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.**

- „ 158. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს დებულების დამტკიცების შესახებ.
- „ 159. ბაზმის პლანტაციების დამუშავების დაჩქარებისა და გაუმჯობესების ღონისძიებათა  
შესახებ.
- „ 160. სახელმწიფო და ადგილობრივ ბიუჯეტებზე მყოფ უწყებათა და დაწესებულებათა, აგ-  
რეთვე სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებზე მომქმედ სახელმწიფო ორგანოთა, შერეულ  
ზოგადობათა და კოოპერატიულ ორგანიზაციათა 1930-31 საბიუჯეტო წლის სა-  
საქციო საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯების აღრიცხვის წესის შესახებ.



## დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსუსს სახალხო კომისართა საბჭოსი.

### 155. მოსავლიანობის გადიდებისა და მეცხოველეობის გაუმჯობესებისათვის საჭირო უმარტივეს აგრიკულტურულ ღონისძიებათა სავალდებულო წესით ჩატარების შესახებ.

ა/კსუსს სასოფლო მეურნეობამ უკვე გაიარა სააღმდგენო პერიოდი და იგი დაადგა ძირითადი რეორგანიზაციის გზას საწარმოო საშუალებათა განსაზოგადოებისა და ტექნიკის წარმატების საფუძველზე. სასოფლო მეურნეობის ინტენსიფიკაციისა, მოსავლიანობის გადიდებისა და მეცხოველეობის გაუმჯობესებისათვის საჭირო უმარტივეს აგრიკულტურული ღონისძიებანი უკვე შეითვისა მოწინავე გლეხობამ, ხოლო ამ ღონისძიებათა ფართო გამოყენება ბრკოლდება გლეხობის ჩამორჩენილი ნაწილის არასაკმარისი აქტიურობის გამო. რადგანაც ეს გარემოება აფერხებს მთელი სასოფლო მეურნეობის განვითარებას და აბრკოლებს ტექნიკის შემდგომ გაუმჯობესებას და სასოფლო მეურნეობის მწარმოებელ ძალთა წარმატებას,—ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსუსს სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

წინადადება მიეცეს ა/კსუსს შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების მთავრობათ იხმარონ ღონისძიებანი შემდეგ უმარტივეს აგრიკულტურულ და ზოო-ვეტერინარულ ღონისძიებათა სავალდებულო წესით განხორციელებისათვის:

1. ვალდებულყონ საბჭოთა მეურნეობები, სახელმწიფო ორგანიზაციები, კოლექტური მეურნეობები და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები და სოფლის საზოგადოებები, აგრეთვე ცალკეული საგლეხო მეურნეობები იმ რაიონებში, რომლებიც სავსებით უზრუნველყოფილ არიან ტრიერებით და მხარისხებლებით, სთესონ მარტოოდენ გაწმენდილი და ჯიშინი თესლი.

2. სავალდებულოდ გახადონ თესლის დაწამლვა იმ რაიონებში, სადაც შემჩნეულია სოკოსებური დაავადება, რისთვისაც წინადადება მისცენ საადგილმამულო ორგანოებს უზრუნველყონ მოსახლეობა თესლის დაწამლვისათვის საჭირო მასალით.

3. ტრაქტორებითა და რკინის გუთნებით საკმარისად უზრუნველყოფილ რაიონებში, განსაკუთრებით საბამე რაიონებში, აკრძალონ ხიშმით, ჯუთით ან კავით ზენა გუთნით მოხენისათვის ვარგისი მიწებისა.

4. აკრძალონ ყოველგვარი საქონლის ძოვება გაზაფხულზე ნათესებში.

5. იხმარონ ნამდვილი ღონისძიებანი სარეველასთან ბროლისათვის.

6. იხმარონ ღონისძიებანი, რათა მინდვრები მაქსიმალურად გაწმენდილი იქნეს ქვებისა, ეკალისა და ჯაგნარისაგან.

7. წესირად შეინახონ სარწყავი არხები და ყოველწელს გაზაფხულზე გასწმინდონ ხოლმე მინდვრის მუშაობის დაწყებამდე. იხმარონ ღონისძიებანი, რათა სარწყავი წყალი ეკონომიურად იხარჯებოდეს და არ იღვარებოდეს გზები, ცარიელი ადგილები, სანახირო ადგილები და სხვა მიწის ნაკვეთები.



8. ვალდებულყონ ყოველი მეორნეობა გაიტანოს მინდვრად ნეხეი, ნეცარი, სხედასხეა ნეყარი დე უწმინდურობე, რისთვისაც მიეწყოს გენსაკუთრებული სენეგვე ზენები, რაც ზემთრობით ან გეზეფულის პირზე აუცილებლად მინდვრად გაიტანება.

იმ ლარობ მეურნეობათე მინდვრების გესეპეტივებლად, რომელთაც ინგენტარი არ გეეჩნეათ, სესუქის მინდვრად გეტანე უნდე სწარმეობდეს სეზოგედოებრივი დეხმარების წესით.

9. ვალდებულყონ სეპეტოთე მეურნეობები დე კოლექტიური მეურნეობები თესეე აწარმოონ სემწკრივო სეთესი მენქენებით;

10. ვალდებულყონ სეპეტოთე მეურნეობები დე მიწათმოწყობილი კოლექტიური მეურნეობები შემოილონ თევიანთ მინდვრებზე რაციონალურ მრეველმინდვროვანი თესლთბრუნეე;

11. მიწათმოწყობილ სოფლებში უფლება მისცენ სოფლის სეზოგედოებათ შემოილონ ხოლმე ყველე მეურნეობისათვის სეველდებულო თესლთბრუნეე; ამესთანევე, სეპროექტო თესლთბრუნეე დედესტურებულ უნდე იქნეს სარეიონო სედეგილმემულო გენყოფილების მიერ.

12. სეველდებულოდ გეხედონ ყველე მეურნეობისათვის გედამწყვეტი ბრძოლესემინდვრე, სებოსტნე დე სებალე კულტურების მენენებლბეთან დე სენთან დეგილობრივი აგრონომიული ორგენიზაციის ჩვენებით. სედეგილმემულო ორგენებმე ლონისძიება უნდე იხმარონ, რათე მოსახლეობე უზრუნველყოფილ იქნეს ბრძოლის სეშუალეებით დე ინსტრუქტეეეე.

13. იხმარონ ლონისძიება, რათე სოფლის ქუჩები დე სხეე კულტურებისათვის გემოუყენებელი მიწები აუცილებლად შემორგულ იქნეს ხეებით, რისთვისაც სოფლის სეზოგედოებათ დე კოლექტიურ მეურნეობათ უფესოდ მიეცეს სარეეეე მესალე ტყის სენრეეეებედან.

**შენიშვნე.** თუთის ხეების გესეშენებლად ვარგისს რეიონებში ჩეეყაროს უპირატესად თუთის ხეები აბრეშუმის ქეის სეკეებედ.

14. რათე ოთხეხეი სექონელი უზრუნველყოფილ იქნეს სრულიად სელი დე მოწიფული მწარმეობლებით ვალდებულყონ სეპეტოთე მეურნეობები, სეხელმწიფო ორგენიზაციები, კოლექტიური მეურნეობები, სემეცხოველეო კოოპერეცეეე დე სოფლის სეზოგედოებები მიუშენ ხოლმე სეზოგედოებრივ ნახირებში სარეიონო სედეგილმემულო გენყოფილებათე სემესექონლეო კომისეების მიერ მოწონებული მწარმეობლები.

კომისეების მიერ დეწუნებული მწარმეობლები მიიშეებეიან სეზოგედოებრივ ნახირში სეძივებლად მხოლოდ მათი დეკოდვის შემედვე.

15. წინედდებე მისცენ იმ ბულებისე, ულეეებისე დე სხეე გევარი მწარმეობლების მებეტრონეთ, რომელნიც აგრილებენ სეზოგედოებრივ ნახირებს დე ჯოგებს, წარედგინონ ხოლმე ეს მწარმეობლები გესესინჯად, სედეგილმემულო გენყოფილებათე მოთხოენით, დენიშნულ ვედეზე დე დევილეს.

16. მწარმეობელთე გესესინჯად მოეწყონ სარეიონო სედეგილმემულო ორგენებთან სემესექონლეო კომისეები სედეგილმემულო გენყოფილების გემგესე,

უბნის აგრონომისა, ვეტერინარ-ექიმისა და მეცხოველეობის დარგის აგრონომების შედგენილობით.

17. არ მიუშვან საბჭოთა მეურნეობებსა, კოლექტიურ მეურნეობებსა და საზოგადოებრივ ნახირებში ერთად საძოვებლად მოზრდილი და მოზარდი საქონელი და, რამდენადაც შეიძლება, სხვადასხვა სქესის მოზარდი საქონელი როგორც მსხვილფეხა, ისე წვრილფეხა.

18. საზოგადოებრივი ნახირების მოწონებული მწარმოებელნი უნდა ინახებოდნენ დათბობილ, გაშუქებულ და ხალვათ სადგომებში და მთელი წლის განმავლობაში უზრუნველყოფილ უნდა იქნენ საკმარისი და კარგი თვისების ფურაჟით; თანაც მათი როგრივად შენახვა სხვადასხვა მეურნეობებში არ შეიძლება.

19. რათა საზოგადოებრივ ნახირებში მწარმოებელნი სათანადოდ დაცულ იქნენ, არ შეიძლება მათი მეტისმეტად დატვირთვა და სამეცხოველეო კომისიების მეშვეობით თვითეული გვარის მწარმოებლისათვის განსაზღვრულ უნდა იქნეს დაგრილების სასაჯო ვადები (მწარმოებლის ჯიშისა და გამოყენების ხერხის მიხედვით) და მწარმოებლის დატვირთვის ოდენობა; თანაც, რამდენადაც შეიძლება, საქირთა შემოდებულ იქნეს საქონლის ხელში კერით დაგრილება.

20. დაწესებულ უნდა იქნეს, ზოო-ვეტერინარ რწმუნებულთა მეშვეობით, კონტროლი ჯიშინი და მოწონებული მწარმოებლების შენახვისა და გამოყენებისათვის; უნდა სწარმოებდეს ნაშენობის რეგისტრაცია და აღნუსხვა სამეცხოველეო კომისიების მიერ შემუშავებული ფორმების მიხედვით.

21. სოფლის სანახირე ადგილებისა და საძოვრების რაციონალურად გამოყენებისათვის მიანდონ სარაიონო საადგილმამულო განყოფილებათა დაამყარონ საქონლის ძოვების დაწყებისა და დამთავრების ვადები და სანახირე ადგილებისა და საძოვრების დატვირთვის ოდენობა, აგრეთვე წესი მათი გამოყენებისა სხვადასხვაგვარი საქონლისათვის.

22. სასოფლო სათიბების გასაუმჯობესებლად ვალდებულაჲყონ სოფლის საზოგადოებები, კოლექტიური მეურნეობები და სხვა ორგანიზაციები, რომლებიც ამ სათიბებს ხმარობენ, ფარცხონ და გააპატიონ ეს სათიბები წყალში გახსნილი ნაკელით.

აიკრძალოს სათიბებში საქონლის ძოვება მარტიდან თივის საბოლოოდ აღებამდე.

23. ვალდებულაჲყონ სოფლის საზოგადოებები, კოლექტიური მეურნეობები და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები გაწმინდონ თანდათანობით მათ მიერ გამოსაყენებელი სანახირე ადგილები, საძოვრები და ბუნებრივი სათიბები საქონლისათვის მანვე მცენარისა, ეკლისა და ჯაგნარისაგან და აკრიფონ ქვეები და თვითეულ ცალკე შემთხვევაში განსაზღვრონ ხოლმე ვადა სრული გაწმინდისათვის.

24. ეპიზოტიების წინააღმდეგ წესიერად ბრძოლისათვის და თავის დროზე ცხოველთა სენის (გადამდები და არაგადამდები) აღკვეთისათვის ვალდებულაჲყონ ყველა ცხოველის პატრონი:

ა) დაუყოვნებლივ აცნობოს ხოლმე უახლოეს ვეტერინარ-ექიმს ყოველი შემთხვევა საქონლის ავად გახდომისა;



ბ) დაუყოვნებლივ განაცალკეოს დაავადებული საქონელი ჯანსაღისაგან;

25. სუფთად ინახებოდეს წყლის დასალევიანებელი ადგილები და აიკრძალოს ამ ადგილებთან უწმინდურობის გადაყრა.

26. ამის გარდა, ვალდებულაყონ საბჭოთა მეურნეობები და განსაზოგადოებელი საქონლის მყოლი კოლექტიური მეურნეობები:

ა) შემოიღონ ცხოველთა პროდუქტიობისა და წარმოშობილობის აღნუსხვა, რისთვისაც აწარმოონ ჩაწერვა რესპუბლიკების მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატების მიერ დადგენილი ფორმით და აგრეთვე საკონტროლო დაკვირვებანი ცხოველთა პროდუქტიობისათვის და დახარჯული საკვების ჩაწერვა;

ბ) იქონიონ საქონლისათვის დათბობილი და გაშუქებული სადგომები ახურებით და კვება აწარმოონ ნორმების მიხედვით;

გ) დაგრილება შემოიღონ მარტოოდენ საქონლის ხელში ჭერიით;

დ) აუცილებლად დაპკოდონ ყველა უვარგისი, დაწუნებული მწარმოებელი;

ე) აწარმოონ საკვები ფესვნარებისა, ერთწლიანი და მრავალწლიანი ბალახების თესვა და აგრეთვე, სადაცკი შეიძლება, შემოიღონ ნამკალზე მოსაყვანი კულტურების თესვა;

ვ) მოაწყონ სილოსები და შემოიღონ დასილოსებული საკვების ხმარება;

ზ) ყოველ წელს სწმინდონ საქონლის ბაკები (ეზოები) და სუფთად იყოლიონ საქონელი;

თ) სულ მოკლე ხანში გადავიდენ ძროხების მოწველაზე ხბოების მათგან გამოცალკეებით.

ამიერკავკასიის ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ს. კასიანი.**

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა.

საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **ა. ბეგზადიანი.**

ამიერკავკასიის ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ს. იაკუბოვი.**

1930 წ. ივლისის 28

ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 203 №-ში 1930 წ. ივლისის 31-ს.

## დადგენილებანი ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა.

### 156. ა/კსფსრ ადგილობრივი საბჭოების ქონებრივი უფლებების დებულების დამატების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. ა/კსფსრ ადგილობრივი საბჭოების ქონებრივი უფლებების დებულების მე-8 მუხლს (ა/კსფსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-18 №-ი, მუხ. 168) დაემატოს მეორე აბზაცი შემდეგი შინაარსისა:

„გროძელადიანი სესხის აღება ადგილობრივ საბჭოებს შეუძლიანთ ვადით არა უმეტეს 60 წლისა“.

2. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს, ერთი თვის ვადაზე, შეუთანხმონ ამა დადგენილებას თავიანთი კანონმდებლობა.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი  
კომიტეტის თავჯდომარე **ს. კახიანი.**

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი  
კომიტეტის მდივანი **ს. იაკუბოვი.**

1930 წ. ივლისის 28.

ტფილისი—სასახლე.

**157. ქალაქის სოფელთან დაკავშირების საზოგადოებისათვის შეღავათების მინიჭების თაობაზე** გამოცემული დადგენლების მე-4 მუხლის გაუქმების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

გაუქმებულ იქნეს „ქალაქის სოფელთან დაკავშირების საზოგადოებისათვის შეღავათების მინიჭების შესახებ“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების მე-4 მუხლი (ა/კსფსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-7 №-ი, მუხლი 95) გაუქმებულ იქნეს.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი  
კომიტეტის თავჯდომარე **ს. კახიანი.**

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი  
კომიტეტის მდივანი **ს. იაკუბოვი.**

1930 წ. ივლისის 28.

ტფილისი—სასახლე.

**დადგენილება ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.**

**№ 264**

**158. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს დებულების დამტკიცების შესახებ.**

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს შემდეგი დებულება ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს შესახებ.



2. წინადადება მიეცეს ა/კფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს სარეწაო კოოპერაციის ფედერალური ნაწილისათვის 1929-30 წ. გამოყოფილი 36.550 მან., — ამ რიცხვში 4750 მან. სახელმწიფო ბიუჯეტით და 33.750 მან. დასაბრუნებელ სესხთა კაპიტალური ვალის დაფარვის ანგარიშით, გადასცეს ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს ახალ წარმოებათა მოსაწყობად საჭირო სამომზადებლო მუშაობისათვის.

ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს  
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა  
მმართველის თანამდებ. დრ. აღმასრ. ა. ზანოვიჩი.

1930 წ. ივლისის 8.  
ტფილისი — სასახლე.

## დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

### ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს შესახებ.

1. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭო არსდება, რათა გააერთიანოს, ხელმძღვანელობა გაუწიოს და მოაწესრიგოს ა/კფსრ-ში სარეწაო კოოპერაციის რესპუბლიკანური ცენტრებისა და სპეციალური სარეწაო კოოპერატიული შენაერთების გვემიანი საორგანიზაციო-საინსტრუქტორო, საწარმოო და კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობა, განსაზღვროს მათ შორის მოქმედების სფეროები, შეიმუშაოს ღონისძიებანი ა/კფსრ სარეწაო კოოპერაციის განვითარებისათვის და გასწიოს ა/კფსრ სარეწაო კოოპერაციის ინტერესების წარმომადგენლობა ა/კფსრ სამთავრობო და სადირექტივო ორგანოებისა და აგრეთვე ა/კფსრ-ის და სსრკ-ისა კოოპერატიული ორგანოების წინაშე.

2. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს წევრებად არიან ა/კფსრ სარეწაო კოოპერაციის რესპუბლიკანური ცენტრები და სპეციალური რესპუბლიკანური სარეწაო კოოპერატიულ შენაერთები.

3. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს აქვს იურიდიული პირის უფლებები.

4. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს უფლება აქვს შეიტანოს ხოლმე ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსა და უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოში საკანონმდებლო განზრახვლებანი.

ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს თავმჯდომარეს უფლება აქვს დაესწროს სათათბირო ხმის უფლებით ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს და უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს სხდომებს.

5. ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში აღნიშნული მიზნების განსახორციელებლად ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს დაეკისრება:

ა) შეისწავლოს და დაამუშაოს შინამრეწველობისა, ხელოსნობისა და სარეწაო კოოპერაციის ეკონომიკის საკითხები;

ბ) შეისწავლოს შინამრეწველთა და ხელოსანთა უფლებრივი მდგომარეობა, შეიმუშაოს საკანონმდებლო განზრახვლებანი და აგრეთვე მისკეს დასკვნები შინამრეწველობასა, ხელოსნობასა და სარეწაო კოოპერაციასთან დაკავშირებული ყველა საკითხის თაობაზე, რაც განსახილველად შეიტანება ამიერკავკასიის სამთავრობო ორგანოებსა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში;

გ) შეიმუშაოს სარეწაო კოოპერაციის მშენებლობის მეთოდები, ფორმები და გეგმები;

დ) შეიმუშაოს და შეადგინოს ა/კსფსრ სარეწაო კოოპერაციის ჯუმლობითი წლიური და საპერსპექტივო გეგმები და საკონტროლო ციფრები და აგრეთვე მიღოს მონაწილეობა ამ გეგმების განხილვაში ხელმძღვანელი, მგეგმავი და მომწესრიგებელი ორგანოების მიერ;

ე) შეიმუშაოს ა/კსფსრ სარეწაო კოოპერაციის ნედლეულით, ნახევარფაბრიკატებით და საწარმოო იარაღით მომარაგებისა და სარეწაო კოოპერაციის ნაკეთობის ექსპორტის ჯუმლობითი საწარმოო-საფინანსო გეგმები;

ვ) გაანაწილოს, სათანადო ორგანოებთან შეთანხმებით, ა/კსფსრ სარეწაო კოოპერაციის ნედლეულით და ნახევარფაბრიკატებით მომარაგების კონტიგენტები და საბიუჯეტო და საბანკო დაფინანსება რესპუბლიკანურ სისტემებსა და სპეციალურ შენაერთებს შორის;

ზ) მონაწილეობა მიიღოს ა/კსფსრ ორგანოების მიერ ა/კსფსრ სარეწაო კოოპერაციისათვის საიმპორტო და საექსპორტო ლიმიტების დაწესებაში და გაანაწილოს ეს ლიმიტები რესპუბლიკებზე და შენართებზე;

თ) ხელი შეუწყოს ა/კსფსრ სარეწაო კოოპერაციის უმოქმედო საწარმოთა და გაწყობილობათა მიღებაში და იმ საწარმოთა მისთვის დამტკიცებაში, თანხმად არსებული კანონებისა, რომლებიც სარეწაო კოოპერაციის ფაქტიურ სარგებლობაშია;

ი) შეიმუშაოს ა/კსფსრ სარეწაო კოოპერაციის რევიზიისა, გამოკვლევისა და ინსტრუქტირების მეთოდები და გეგმები და განახორციელოს ეს გეგმები;

კ) გააერთიანოს და ხელმძღვანელობა გაუწიოს სარეწაო კოოპერაციის რესპუბლიკანური ცენტრებისა და სპეციალური შენაერთების კულტურულ-განმანათლებელ მუშაობას—მომზადებელი და გარდამზადებელი კურსებისა, სპეციალური სკოლებისა, სახელოსნოებისა, გამოფენებისა, მუზეუმებისა და ბიბლიოთეკების მოწყობით და აგრეთვე წიგნებისა, ბროშურებისა, ფურცლებისა, ბიულეტენებისა და სხვ. გამოცემით.

6. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს შეუძლიან:

ა) მოსთხოვოს რესპუბლიკანურ ცენტრებსა და სპეციალურ სარეწაო კოოპერატიულ შენაერთებს მათი მოქმედების ანგარიშის წარდგენა და მოისმინოს ეს ანგარიშები;

ბ) მოსთხოვოს ზემოაღნიშნულ ორგანოებს, საერთოდ, ყველა იმ ცნობებისა და მასალების წარდგენა, რაც საჭიროა მისთვის, რათა განახორციელოს ა/კსფსრ სარეწაო კოოპერაციის ხელმძღვანელი ცენტრის ფუნქციები.

გ) მიიღოს ა/კსფსრ-ისა და ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ყველა უწყებისა, დაწესებულებისა და ორგანიზაციისაგან ცნობები და მასალები მისი კომპეტენციის საკითხების თაობაზე;

დ) აწარმოოს რევიზია სარეწაო კოოპერაციის რესპუბლიკანური ცენტრებისა, სპეციალური შენაერთებისა და პირველადი ორგანიზაციებისა—უკანასკნელ შემთხვევაში—სათანადო რესპუბლიკანურ ცენტრთან შეთანხმებით;

ე) თვალყური ადევნოს სხვადასხვა დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მიერ, აგრეთვე თვით სარეწაო კოოპერაციის მიერ სარეწაო კოოპერაციის შესახებ გამოცემული ხელმძღვანელი ორგანოების დადგენილებების შესრულებას.

ვ) გასწიოს წარმომადგენლობა ა/კსფსრ სარეწაო კოოპერაციის ინტერესების სფეროში სახელმწიფო, საზოგადოებრივი და სხვა ორგანოების წინაშე;

ზ) მოამზადოს და მოიწვიოს ხოლმე ყრილობები და თათბირები სარეწაო კოოპერაციისა, შინამრეწველობისა და ხელოსნობის მშენებლობის საკითხების თაობაზე.

7. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს სახსარი შესდგება:

ა) მისი წევრების შენატანისაგან ისეთი რაოდენობით, რასაც განსაზღვრავს ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს პლენუმი;

ბ) სხვა შემოსავლისაგან.

8. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს უმაღლესი ორგანო საბჭოს პლენუმი, რომელიც შესდგება რესპუბლიკანური ცენტრების მიერ დღე-გირებულ წარმომადგენელთაგან—თითო რესპუბლიკიდან ათ-ათი კაცი—და რესპუბლიკანური სპეციალური შენაერთების წარმომადგენელთაგან—თითოთაგან თითო კაცი.

ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების რესპუბლიკანური ცენტრების წარმომადგენელი იგზავნებიან ისეთი ვარაუდით, რომ ავტონომიურმა რესპუბლიკებმა და ოლქებმა მიიღონ წარმომადგენლობა პლენუმში—თვითეთულმა ავტონომიურმა რესპუბლიკამ თუ ოლქმა თითო წარმომადგენლის სახით.

პლენუმის შედგენილობაში შედის სრულიად საკავშირო სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს წარმომადგენელი.

9. პლენუმი მოიწვევა მორიგ სესიებად წელიწადში ორჯერ მაინც.

10. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს აღმასრულებელი ორგანო პრეზიდიუმი, რომელსაც აირჩევს პლენუმი ხუთი კაცის შედგენილობით ორი წლის ვადით. პრეზიდიუმი მუშაობს საბჭოს-პლენუმის მიერ დამტკიცებული გეგმისა და ხარჯთაღრიცხვის საფუძველზე.

11. იმ საკითხებს, რაც აღიძვრის პლენუმის სხდომიდან—სხდომამდე, გადასწევებს პრეზიდიუმი, რომელც წარუდგენს პლენუმს მოხსენებას მის მიერ გამოტანილ გადაწყვეტილებათა შესახებ და მთლად თავისი მოქმედების თაობაზე.

12. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს მოქმედება მოისპობა მისი პლენუმის ან სრულიად საკავშირო სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს დადგენილებით და ა/კსფსრ სახალხო კომისარათა საბჭოს დამტკიცებით.

13. ამიერკავკასიის სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს წარმომადგენელი მონაწილეობას იღებს გადაწყვეტი ხმის უფლებით სრულიად საკავშირო სარეწაო კოოპერაციის საბჭოს პლენუმში.

## № 265

**159. ბამბის პლანტაციების დამუშავების დაჩქარებისა და გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ.**

ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენს:

წინადადება მიეცეს ა/კფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს, მთავარი სამეზამბეო კომიტეტის ამირკავკასიის განყოფილებას და სამეზამბეო კოოპერაციას—ბამბის პლანტაციების დამუშავების დაჩქარებისა და გაუმჯობესებისათვის განახორციელონ შემდეგი ღონისძიებანი:

1. იმ მეურნეობას (როგორც კოლექტიურს, ისე ღარიბ და საშუალო ინდივიდუალურ მეურნეობას), რომელმაც, არა უგვიანეს ა/წ აგვისტოს 1-სა, ბამბის ნათესს ორჯერ შემოაყარა მიწა და გამარგლა, იგი, ხოლო აგრო-კომპლექსის რაიონში — შეასრულა ორი კულტივაცია, მიეცეს, განსაზღვრული ნორმის გარდა, დამატებით ორი ფუთი პური (მარცვლად) თითო ჰექტარ ფაქტიურად დამუშავებულ ნათესზე, ანგარიშის ნააღდად გასწორებით და მტკიცე ფასად.

2. იმ მეურნეობას, რომელმაც, არა უგვიანეს ა/წ აგვისტოს 10-სა, ბამბის ნათესს სამჯერ შემოაყარა მიწა და გამარგლა იგი, ხოლო აგრო-კომპლექსის რაიონში შეასრულა სამი კულტივაცია,—მიეცეს, გარდა ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში განსაზღვრულისა, დამატებით ერთი ფუთი პური (მარცვლად), ერთი კილოგრამი შაქარი და სამი მეტრი ბამბეული მანუფაქტურა.

**შენიშვნა.** სომხეთის სსრ-ში მესამედ მიწის შემოყრის ვადად დაწესებულ იქნეს ა/წ აგვისტოს 1-ლი.

3. იმ მეურნეობას, რომელმაც შეასრულა მხოლოდ ერთი მარცვლა-კულტივაცია, მიეცეს პური მეორე ავანსების მიცემის დროს განსაზღვრული ნორმით და იგი მოიხსნას სამრეწველო საქონლით მომარაგებისაგან.

4. ის მეურნეობა, რომელმაც სრულიად თავი აარიდა ბამბის ნათესის დამუშავებას და არც ერთი მარცვლა-კულტივაცია არ შეასრულა, მე-IV კვარტალში სრულიად მოიხსნას პურით მომარაგებისაგან და მოესპოს მას სამრეწველო საქონლის მიღების უფლება, რადგანაც ასეთი მთესველი მიღებულ უნდა იქნეს როგორც ბოროტი განზრახვით თავისი მოვალეობის უარისმყოფელი; თანაც იგი უნდა მიიღოს პასუხისგებაში სამეზამბეო კოოპერაციასა და მთესველს შორის დადებული ხელშეკრულების თანახმად.

**შენიშვნა.** ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში გათვალისწინებული მიცემა პრემიალური პურისა ვრცელდება აზერბაიჯანის სსრ-ისა და საქართველოს სსრ-ის სამეზამბეო მეურნეობებზე.

5. მიენდოს ა/კფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს გამოსცენ სათანადო დადგენილება, რომლითაც სასოფლო საბჭოებსა და დასახლებულობათა ამხანაგობებს დაევალებათ საკუთარი ძალღონით და სახსარით დამუშაონ მიტოვებული ნათესები და მოკრიფონ მოსავალი ამ ნათესების პატრონთა ხარჯით და გაწეული ხარჯები დაფარონ მოსავლის რეალიზაციით მიღებული თანხებიდან.

6. ზემოაღნიშნულ ღონისძიებათა უზრუნველსაყოფად მიენდოს ა/კსფსრ ვაჭრობის სახალხო კომისარიატს შექმნას შემდეგი პრემიალური ფონდი:

ა) 300.000 ფუთი პურეული პროდუქტი (მარცვლად) მიმდინარე წლისათვის დამტკიცებული გეგმის ანგარიშზე—4.200.000 ფუთის რაოდენობით (მარცვლად)—და აქედან 150.000 ფუთი ჩაბაროს ა/წ. სექტემბრის 1-დან 15-დე, ხოლო დანარჩენი 150.000 ფუთი—ა/წ. სექტემბრის 15-დან ოქტომბრის 1-დე;

ბ) 7 ვაგონი ბამბეული მანუფაქტურა მე-IV კვარტალის სამრეწველო საქონლის კონტინგენტიდან, რაც დაუყოვნებლივ იქნეს ჩაბარებული;

გ) 4 ვაგონი შაქარი,—აქედან 3 ვაგონი სპეციალური ფონდიდან და 1 ვაგონი მე-IV კვარტალის სამრეწველო საქონლის კონტინგენტიდან, რაც დაუყოვნებლივ იქნეს ჩაბარებული.

7. მიენდოს ა/კსფსრ ვაჭრობის სახალხო კომისარიატს და „სოიუზხლემ“-ს, მეორე ავანსების მიცემის პერიოდში დეფიციტის დასაფარავად, ჩაბარონ მთავარი სამეზამბეო კომიტეტის რწმუნებულს 200.000 ფუთი პურეული პროდუქტი (მარცვლად),—აქედან 100.000 ფუთი ა/წ. აგვისტოს 20-დე, ხოლო დანარჩენი 100.000 ფუთი ა/წ. აგვისტოს 31-დე. პასუხისმგებლობა ამის თავის დროზე შესრულებისათვის დაეკისროს „სოიუზხლემ“-ს.

8. მიენდოს მთავარი სამეზამბეო კომიტეტის რწმუნებულს და სასოფლო-სამეურნეო ამხანაგობათა რესპუბლიკანური კავშირების ამიერკავკასიის კავშირს, ერთი კვირის ვადაზე დღიდან ამა დადგენილების გამოქვეყნებისა, გამოსცენ სათანადო ინსტრუქციები მისი განხორციელებისათვის.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს საქმეთა მმართველის თან. დრ. აღმ. ა. ბანოვიჩი.

1930 წ. ივლისის 23.

ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 196 №-ში 1930 წ. ივლისის 24-ს.

### № 266.

**160.** სახელმწიფო და ადგილობრივ ბიუჯეტებზე მყოფ უწყებათა და დაწესებულებათა, აგრეთვე სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებზე მომქმედ სახელმწიფო ორგანოთა, შერეულ სააქციო საზოგადოებათა და კოოპერატიულ ორგანიზაციათა 1930/31 საბიუჯეტო წლის სადამინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯების აღრიცხვის წესის შესახებ.

სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. ივლისის 21-ის თარიღისა და 191 №-ის დადგენილების თანახმად ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. ა/კფსრ ფედერატიულ ბიუჯეტზე მყოფ უწყებათა და დაწესებულებათა, აგრეთვე სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებზე მომქმედ ფედერატიული მნიშვნელობის სახელმწიფო ორგანოთა, ა/კფსრ ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რეგისტრაციაში გასატარებელ შერეულ სააქციო საზოგადოებათა და ფედერატიულ კოოპერატიულ ორგანიზაციათა 1930/31 წლის საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯები აღრიცხულ უნდა იქნეს შემდეგ დებულებათა საფუძველზე:

ა. 1930/31 წლის ხარჯთაღრიცხვების შედგენის დროს საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯები, განსაკუთრებით სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებზე მომქმედ სახელმწიფო ორგანოთა, სააქციო საზოგადოებათა და კოოპერატიულ ორგანიზაციათა ხარჯები, მაქსიმალურად შეეცირებულ უნდა იქნეს 1929/30 წლის ასეთსავე ხარჯებთან შედარებით.

ფედერატიული მნიშვნელობის სახელმწიფო ორგანოთა საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯები, 1929-30 წლის ხარჯებთან შედარებით, უნდა შემცირდეს საშუალოდ 10 პროცენტით მაინც. სამეურნეო ანგარიშით მომქმედ დაწესებულებათა საადმინისტრაციო საგამგებლო ხარჯების პროცენტი — მათ ბრუნვასთან შედარებით — ნაკლები უნდა იყოს ასეთივე ხარჯების პროცენტზე, 1929/30 წლის ბრუნვასთან შედარებით 25 პროცენტით მაინც.

ამ ხარჯების შემცირება უნდა მოხდეს 1929-30 წელს აპარატის რაციონალიზაციისათვის და ეკონომის რეჟიმის განხორციელებისათვის ჩატარებულ ღონისძიებათა საფუძველზე და აგრეთვე იმ ღონისძიებათა საფუძველზე, რაც განხორციელებულ უნდა იქნეს 1930/31 წელს. საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯები სოციალურ-კულტურული ხასიათის დაწესებულებებისა, სამეცნიერო, სასწავლო, სამკურნალო და სხვა დაწესებულებებისა, რომელთა მუშაობაც 1930/31 წელს არ გაფართოვდება, აგრეთვე შემცირებულ უნდა იქნეს რაც შეიძლება თვალსაზრისით რაოდენობით. 1930/31 წლის საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯების 1929-30 წლის ასეთსავე ხარჯებთან შედარების დროს ხარჯთაღრიცხვებიდან ამოშლილ უნდა იქნეს ხარჯები ისეთი საქმიროებისათვის, რომელიც იყო მხოლოდ 1929/30 წელს და აღარ განმეორდება 1930/31 წელს, აგრეთვე ასიგნები იმ ხარჯებისათვის, რაც დაკავშირებულია სხვა უწყებისა, დაწესებულებისა და საწარმოსათვის გადაცემულ ფუნქციებთან.

ბ. ახლად დაარსებული დაწესებულებისა, საწარმოს და ორგანიზაციის საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯები და ახალ საწარმოთა ასეთივე ხარჯები, რაც წარმოებულ არ იყო 1929/30 წელს, აღრიცხულ უნდა იქნეს მტკიცე ნორმების შეფარდებით; ამასთანავე, ასიგნები სახელმწიფო ბიუჯეტზე მყოფ დაწესებულებათა ახალი საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯებისათვის 1930/31 წლის ხარჯთაღრიცხვებში შეიძლება შეტანილ იქნეს მხოლოდ ისეთ შემთხვევაში, უკეთეს იმ მომენტისათვის, როდესაც ეს ხარჯთაღრიცხვები განხილულ უნდა იქნეს ა/კფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან არსებულ სახარჯთაღრიცხვო-საბიუჯეტო თათბირში, არსებობს ა/კფსრ საკანონმდებლო ორგანოების სათანაოდ დადგენილება.

II. ყველა ის ღონისძიება, რაც უზრუნველყოფს საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯების შემცირებას, განხორციელებულ უნდა იქნეს 1929/30 საბიუ-



ჯეტო წლის გასვლამდე, რათა 1930/31 წლის დასაწყისიდან ეს ხარჯები სწარმოებდეს შემცირებულ სახარჯთაღრიცხვო დანიშნულებათა ფარგლებში.

III. უწყებებისა, დაწესებულებებისა, სახელმწიფო სამეურნეო ორგანოებისა და კოოპერატიული ორგანიზაციების ხელმძღვანელნი მოვალენი არიან ბევრითად ადვენონ თვალყური ამა დადგენილების შესრულებას.

IV. 1-ლ მუხლში აღნიშნული საადმინისტრაციო-სავაგებლო ხარჯების აღრიცხვის წესი ვრცელდება აგრეთვე სახელმწიფო ბიუჯეტზე მყოფი უწყებებისა და დაწესებულებების სპეციალურ სახსართა ხარჯთაღრიცხვების შედგენაზე.

V. ა/კსფსრ მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატს და ეკისროს ამა დადგენილების შესრულების შემოწმება.

VI. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების მთავრობათ გაპოსცენ სამი დღის ვადაზე ანალოგიური დადგენილებანი რესპუბლიკანურ და ადგილობრივ ბიუჯეტებზე მყოფი უწყებებისა და დაწესებულებებისათვის, აგრეთვე სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებზე მომქმედი სახელმწიფო ორგანოებისათვის, რომელნიც რესპუბლიკანური სახალხო კომისარიატების გამგებლობაში არიან, ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რესპუბლიკანური ორგანოების რეგისტრაციაში გასატარებელი შერეული სააქციო საზოგადოებებისათვის და რესპუბლიკანური კოოპერატიული ორგანიზაციებისათვის.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს საქმეთა მმართველის თან. დრ. აღმ. ა. ბანოვიჩი.

1930 წ. ივლისის 25.

ტფილისი-სასახლე

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 198 № ში 1930 წ. ივლისის 26-ს.